

Internet imamo v Sloveniji 20 let

Dostop do interneta ima več kot 70 odstotkov slovenskih gospodinjstev

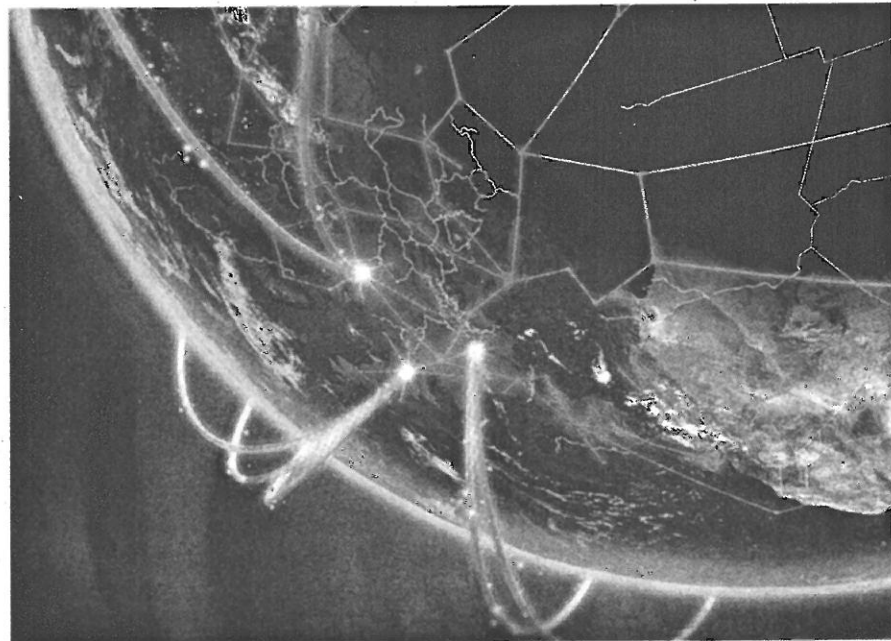
V Sloveniji smo 17. maja zaznamovali svetovni dan telekomunikacij in informacijske družbe ter hkrati 20-letnico interneta pri nas. Ta dan je že od leta 1969 razglašen za svetovni dan telekomunikacij, nato pa ga je generalna skupščina Združenih narodov leta 2006 na priporočilo Svetovnega vrha o informacijski družbi razglasila tudi za svetovni dan informacijske družbe.

Prispevek, ki ga berete, je vseh pogledih – ne le po vsebini – »internetski«: pisan je od doma »on-line«, s povezavo na internet, da bi avtor lahko sproti iskal potrebne podatke na spletu in tudi preverjal lasten spomin, povzel definicijo iz Wikipedie (proste spletne enciklopedije, kjo lahko ureja kdorkoli), preveril nekaj izbranih podatkov na spletnih straneh na različnih krajih sveta, poiskal in prevzel primerno sliko, na koncu pa članek in sliko spakiral v e-sporočilo ter ga »s svetlobno hitrostjo« preselil na strežnik Financ, da bi ga kolega – tudi povezan v internet – prevzel v svoj računalnik.

Življenje in delo na spletu
Pred 20 leti bi takšen članek shranil na disketo in jo skupaj s sliko na papirju dal v torbo, se usedel v avto in se odpeljal do uredništva. Če bi bilo uredništvo na drugem koncu sveta, bi disketo in sliko moral poslati po hitri pošti ali pa besedilo narekovati po telefonu, za sliko pa bi se na uredništvu morali znajti sami. Še sreča, da smo v tistem času že lahko pisali na računalnik in sliko skenirali na taktat dražem skenerju. Sicer pa, seveda, članek pravzaprav ne bi bil o internetu in današnjem pomenu, ker ga taktat sploh še ni bilo – razen če bi morda šlo za naravnost napovedovalsko znanstvenofantastično zgodbo.

Nejasen, a zanimiv začetek

Internet izvira iz omrežja ARPANET, ki so ga ZDA ustanovili leta 1969, da bi pomagali raziskovalcem pri hitrejši izmenjavi informacij. Omrežje je postalo izredno koristno orodje za delo na oddaljenih računalnikih ter izmenjavo datotek, elektronske pošte in informacij. Za uradni datum začetka interneta pa velja 13. marec 1989, ko je angleški računalniški znanstvenik sir

► Internet je stvar, ki mora drobne človeške radosti pripeljati v naše domove, do vsakega človeka.

Tim Berners Lee, zaposlen na CERN-u, napisal razpravo o orodjih in metodah, s pomočjo katerih bi lahko znanstveniki s področja fizike delcev izmenjevali, iskali in skupaj uporabljali elektronske dokumente. Njegov šef je razpravo ocenil

kot »nejasno, a zanimivo«, kljub temu pa so v laboratoriju CERN-a leta 1991 ustanovili prvo spletno stran.

Za domeno .si skrbi ARNES

V oktobru leta 1991 – kar štejemo za začetek interneta v Sloveniji – je bila vzpostavljena prva domača povezava s protokolum IP med Inštitutom Jožef Stefan in nizozemskim inštitutom za jedrsko fiziko NIKHEF. V laboratoriju za odprte sisteme in mreže na IJS je bil taktat nameščen primarni domenski strežnik za domeno .yu, leto kasneje pa je bila po osamosvojitvi Slovenije registrirana domena .si.

»Jugoslovanska« domena je, mimogrede, delovala vse do konca devetdesetih let, ko so jo uradno prenesli v Beograd. Domeno .si upravlja javni zavod Akademsko raziskovalno omrežje Slovenije (ARNES), ki ponuja tudi dostop do interneta državnim izobraževalnim in raziskovalnim ustanovam.

Nedvomno

na svetovni ravni

Ob letošnjem dnevu telekomunikacij in informacijske družbe so dan prej organizirali priložnostno novinarsko kon-

ferenco in okroglo mizo o 20 letih interneta v Sloveniji. Na sam dan obletnice je na ploščadi Maximarketa v Ljubljani več kot 25 civilnih organizacij in podjetij s področja spletne varnosti, odprtokodnih rešitev, e-šolstva, računalniškega svetovanja, e-uprave, robotike in računalništva predstavilo dosežke ter storitve in rešitve informacijske družbe, na ogled pa so bili tudi tehnični pripomočki za slepe in slabovidne ter gluhe in naglušne. Naslednji dan je sledila še okrogla miza o digitalni ekonomiji.

»Slovenijo čaka tudi vzpostavitev politike kritične informacijske infrastrukture, nadaljuje se sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij v lokalnih skupnostih,« je med drugim na tiskovni konferenci povedal dr. József Györfös, državni sekretar na MVZT. »Internet je stvar, ki mora drobne človeške radosti pripeljati v naše domove, do vsakega človeka,« pa je na okrogli mizi poudaril Davor Šoštar, v. d. direktorja Inštituta informacijskih znanosti. »Absolutno in nedvomno smo na svetovni ravni,« je bil o stanju interneta v Sloveniji pričar dr. Tomaž Kalin, eden od njegovih pionirjev. ●